

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Zie verzendlijst

Auditdienst Rijk

Kalvermarkt 32
2511 CB Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Inlichtingen

Datum 31 maart 2015
Betreft Accountantsrapport bij de Jaarrapportage inzake het project vervanging pantservoertuigen M577 en YPR over het jaar 2014

Ons kenmerk
ADR/2015/546

Uw brief (kenmerk)
BS2015007910

Bijlagen
1

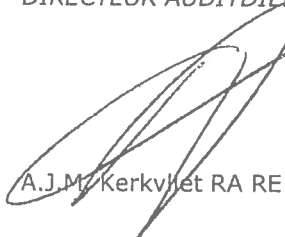
Bijgaand bied ik u aan het accountantsrapport van de Auditdienst Rijk (ADR) en de Auditdienst Rijk inzake het project Vervanging Pantservoertuigen M577 en YPR over het jaar 2014. Dit project is door de Tweede Kamer aangemerkt als groot project. Derhalve wordt dit rapport uitgebracht op grond van de door de Tweede Kamer vastgestelde Regeling Grote projecten.

Het onderzoek naar het project Vervanging Pantservoertuigen M577 en YPR heeft betrekking op informatie zoals deze is opgenomen in de zestiende Jaarrapportage over het project Vervanging Pantservoertuigen M577 en YPR (nr. BS2015007910) en de commercieel vertrouwelijke brief (nr. BS2015007912) van de Minister van Defensie aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In het accountantsrapport wordt nader ingegaan op de door ons verrichte werkzaamheden en onze bevindingen daaromtrent. Onze opmerkingen over eerdere concepten zijn reeds in de jaarrapportage verwerkt.

Ik verzoek u ons rapport over het project Vervanging Pantservoertuigen M577 en YPR te doen doorgeleiden naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

DIRECTEUR AUDITDIENST RIJK CLUSTERS DEFENSIE

A.J.M. Kerckhof RA RE

VERZENDLIJST

Auditdienst Rijk

Ons kenmerk
ADR/2015/546

Aan

De Minister van Defensie
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Afschrift aan

De Commandant der Strijdkrachten
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

De Directeur Defensie Materieel Organisatie
MPC 58 A
Postbus 90822
2509 LV Den Haag

De Hoofddirecteur Financiën & Control
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Door tussenkomst

De Secretaris-Generaal
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

**Accountantsrapport bij de Zestiende
Jaarrapportage van het Project Vervanging
Pantservoertuigen M577 en YPR M577**

Uitgebracht ten behoeve van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Datum 31 maart 2015

Kenmerk ADR/2015/546

Colofon

Inlichtingen

Ministerie van Financiën, Auditdienst Rijk
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

Inhoud

1	Inleiding—7
1.1	Opdracht—7
1.2	Beschrijving van het object van onderzoek—7
1.3	Reikwijdte—8
2	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant—9
2.1	Verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie—9
2.2	Verantwoordelijkheid van de accountant—9
2.3	Oordeel—10
3	Assurancerapport inzake de kwaliteit en volledigheid van de in de voortgangsrapportage opgenomen financiële en niet-financiële informatie en de (toereikendheid van de) beheersing en het beheer van het project—11
3.1	Inleiding—11
3.2	Criteria—11
3.3	Verrichte werkzaamheden—12
3.3.1	<i>De volledigheid van de opgenomen financiële en niet-financiële informatie—12</i>
3.3.2	<i>Het proces van totstandkoming van de in de Jaarrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële informatie en de niet-financiële informatie.—12</i>
3.3.3	<i>De toereikendheid van de beheersing en het beheer van het project—12</i>
3.4	Conclusies—13
3.4.1	<i>De volledigheid van de opgenomen financiële en niet-financiële informatie—13</i>
3.4.2	<i>Het proces van totstandkoming van de in de Jaarrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële informatie en de niet-financiële informatie—14</i>
3.4.3	<i>De toereikendheid van de beheersing en het beheer van het project—14</i>
3.5	Bevindingen—14
3.5.1	<i>De volledigheid van de opgenomen financiële en niet-financiële informatie—14</i>
3.5.2	<i>Het proces van totstandkoming van de in de Jaarrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële informatie en de niet-financiële informatie.—14</i>
3.5.3.	<i>De toereikendheid van de beheersing en het beheer van het project—15</i>
4	Overige onderwerpen—16
4.1	Industriële participatie—16
Bijlage : Financiële verantwoording—17	

1 Inleiding

1.1 Opdracht

Het project 'Vervanging Pantservoertuigen M577 en YPR' van de toenmalige Koninklijke Landmacht van het ministerie van Defensie is door de Tweede Kamer op 26 juni 1997 aangewezen als groot project. De Vaste Commissie voor Defensie (VCD) van de Tweede Kamer der Staten Generaal heeft in een brief van 18 juni 1998 aangegeven op welke wijze de commissie de Regeling Grote Projecten (RGP) voor dit project wil hanteren. De commercieel vertrouwelijke informatie over het project wordt tegelijk met de Jaarrapportage aangeboden in een commercieel vertrouwelijke brief.

De VCD stelt in haar brief ten aanzien van de betrokkenheid van de auditdienst dat deze een oordeel geeft over de kwaliteit en volledigheid van de Jaarrapportage en over de toereikendheid van de projectorganisatie, inclusief administratieve organisatie en interne controle.

Om dit doel te realiseren is een onderzoek uitgevoerd naar de specifiek in de RGP genoemde aspecten:

- de beheersing en het beheer van het project;
- de kwaliteit en volledigheid van de in de Jaarrapportage en de commercieel vertrouwelijke brief opgenomen financiële en niet-financiële informatie.

Over de opdracht rapporteren wij als volgt:

- een controleverklaring bij de financiële verantwoording, zoals opgenomen in Bijlage 1 Financiële Verantwoording Zestiende Jaarrapportage 'Vervanging pantservoertuigen M577 en YPR';
- een assurancerapport met conclusies en onderliggende bevindingen.

1.2 Beschrijving van het object van onderzoek

Wij hebben de zestiende Jaarrapportage (inclusief bijlagen) over het jaar 2014, die als bijlage bij ons rapport is gevoegd, en de commercieel vertrouwelijke brief onderzocht. Deze Jaarrapportage en commercieel vertrouwelijke brief zijn opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie.

Het is onze verantwoordelijkheid om een controleverklaring en assurancerapport af te geven en om conclusies en bevindingen te formuleren.

1.3 Reikwijdte

Betreffende de informatie in de Jaarrapportage hebben wij met de volgende beperkingen in ons onderzoek te maken:

- Voor wat betreft het deelproject groot pantserwielvoertuig (de Boxer), hebben wij de internationale projectorganisatie Organisation Conjointe de Coöperation en matière d'Armament (OCCAR) niet beoordeeld aangezien Nederland formeel geen lid is van OCCAR. Wel heeft een beoordeling plaatsgevonden van de wijze waarop de Nederlandse projectorganisatie de informatie afkomstig van OCCAR heeft verwerkt.
- De toekomstgerichte informatie is gebaseerd op veronderstellingen en schattingen. De werkelijke uitkomsten zullen naar alle waarschijnlijkheid afwijken van de voorspelling, aangezien de veronderstelde gebeurtenissen zich veelal niet zullen voordoen zoals verwacht en de afwijking van materieel belang kan zijn.
- Bij een aantal lopende en nieuwe projecten binnen Defensie wordt rekening gehouden met het project 'Vervanging Pantservoertuigen M577 en YPR'. Deze gerelateerde projecten zijn niet in het budget van het project opgenomen. Omdat deze gerelateerde projecten niet onder de projectdefinitie vallen, hebben wij deze gerelateerde projecten niet in ons onderzoek betrokken.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de financiële verantwoording door de Minister, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van het Ministerie. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de Minister gemaakte schattingen.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

2.3 Oordeel

Naar ons oordeel is de financiële verantwoording van het project 'Vervanging Pantservoertuigen M577 en YPR', zoals opgenomen in bijlage 1 bij de Jaarrapportage 2014 in alle van materieel belang zijnde aspecten opgesteld in overeenstemming met de vereisten voor financiële verslaggeving, zoals opgenomen in de Comptabiliteitswet en de RGP en is een redelijke mate van zekerheid verkregen over de juistheid, de volledigheid en de comptabele rechtmatigheid van deze financiële verantwoording.

*Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën*

R. (Rolf) Daalder RA RE

2 Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring behorende bij de in de Jaarrapportage van het project "Vervanging Pantservoertuigen M577 en YPR" over het jaar 2014 in bijlage 1 opgenomen financiële verantwoording (tevens op opgenomen als bijlage bij dit rapport)

Den Haag, 31 maart 2015

Afgegeven ten behoeve van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Wij hebben de financiële verantwoording van het project 'Vervanging Pantservoertuigen M577 en YPR', zoals opgenomen in bijlage 1 bij de Jaarrapportage 2014 gecontroleerd.

2.1 **Verantwoordelijkheid van de Minister van Defensie**

De Minister van Defensie is verantwoordelijk voor het opstellen van deze financiële verantwoording, in overeenstemming met de vereisten voor financiële verslaggeving, zoals opgenomen in de Comptabiliteitswet en de Regeling Grote Projecten (RGP). De Minister is tevens verantwoordelijk voor de comptabele rechtmatigheid en voor een zodanige interne beheersing als noodzakelijk wordt geacht om het opstellen van de financiële verantwoording mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

2.2 **Verantwoordelijkheid van de accountant**

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de financiële verantwoording op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controle-standaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voor-schriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen over de juistheid, de volledigheid en de comptabele rechtmatigheid van de in de Jaarrapportage opgenomen financiële verantwoording.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de financiële verantwoording. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toe-gepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de financiële verantwoording een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

3 Assurancerapport inzake de kwaliteit en volledigheid van de in de voortgangsrapportage opgenomen financiële en niet-financiële informatie en de (toereikendheid van de) beheersing en het beheer van het project

3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn conclusies geformuleerd met betrekking tot de volledigheid van de financiële en niet-financiële informatie in de zestiende Jaarrapportage en de commercieel vertrouwelijke brief over het project 'Vervanging Pantservoertuigen M577 en YPR' in relatie tot de gestelde eisen in de RGP en met betrekking tot het proces van totstandkoming van de toekomstgerichte financiële informatie en het proces van totstandkoming van de niet-financiële informatie en met betrekking tot de toereikendheid van de beheersing en het beheer van het project.

De Minister van Defensie is verantwoordelijk voor het opstellen van de zestiende Jaarrapportage en de commercieel vertrouwelijke brief en voor de toereikendheid van de beheersing en het beheer van het project.

Wij hebben ons onderzoek verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder Standaard 3000 "Assurance-opdrachten anders dan opdrachten tot controle en beoordeling van historische financiële informatie" en Standaard 3400 "Onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie". Dienovereenkomstig hebben wij ons onderzoek zodanig gepland en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid is verkregen voor onze conclusies met betrekking tot de door ons onderzochte punten. Een assurance-opdracht omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van relevante gegevens. Wij zijn van mening dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusies.

3.2 Criteria

De volledigheid van de in de zestiende Jaarrapportage en commercieel vertrouwelijke brief opgenomen financiële en niet-financiële informatie is onderzocht aan de hand van de eisen die hieraan worden gesteld in de RGP en aan de informatiebehoefte van de Tweede Kamer zoals vastgelegd in brief 18 juni 1998 (nr. 98-Def-16).

Ons onderzoek is grotendeels uitgevoerd bij de projectorganisatie van het Ministerie van Defensie. Daarbij hebben wij ons onder meer gebaseerd op de volgende bronnen:

- Schriftelijke stukken betreffende de informatievoorziening en correspondentie aan en met de Tweede Kamer.
- Correspondentie en (beleids-) gegevens en de onderliggende (financiële) administraties.
- Verslagen van diverse nationale en internationale overlegfora.
- Interviews met de medewerkers van de projectorganisatie van het ministerie van Defensie.

- Mededelingen van de betrokken medewerker van het Commissariaat voor de Militaire Productie van het Ministerie van Economische Zaken.
Met betrekking tot de totstandkoming van de toekomstgerichte financiële informatie en de niet-financiële informatie geldt dat de desbetreffende informatie op een ordelijke, controleerbare en deugdelijke wijze tot stand dient te komen. De belangrijkste in dat kader vast te stellen aspecten zijn dat:
 - de verantwoordelijkheden en bevoegdheden goed in het totstandkoming-proces zijn belegd;
 - het totstandkomingproces achteraf reconstrueerbaar is;
 - de informatie die als uitkomst van het totstandkomingproces is opgeleverd op volledige en juiste wijze in de zestiende Jaarrapportage is opgenomen.

Verder geldt dat de toekomstgerichte financiële informatie en de niet-financiële informatie niet strijdig mogen zijn met andere in de zestiende Jaarrapportage opgenomen informatie. Waar nodig dient de niet-financiële informatie te zijn voorzien van een duidelijke bronvermelding.

De aandachtspunten voor de beoordeling van het beheer en de beheersing van het project door het ministerie zijn de beheersmaatregelen met betrekking tot de toereikendheid van de projectorganisatie, de relevante interne regelgeving, de kwaliteit van de bestuurlijke informatievoorziening, de werking van de administratieve organisatie, de werking van het systeem van interne controle en het risicomanagement.

3.3 Verrichte werkzaamheden

3.3.1 De volledigheid van de opgenomen financiële en niet-financiële informatie

Ter zake van de volledigheid van de in deze zestiende Jaarrapportage en de commercieel vertrouwelijke brief opgenomen financiële en niet-financiële informatie, zijn wij nagegaan of de volgens artikel 12 van de RGP en de in de brief van 18 juni 1998 (nr. 98-DEF-16) gestelde informatiebehoefte, is opgenomen.

3.3.2 Het proces van totstandkoming van de in de Jaarrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële informatie en de niet-financiële informatie.

Wij zijn nagegaan dat deze informatie in de Jaarrapportage ordelijk, controleerbaar en deugdelijk tot stand is gekomen.

Voorts zijn wij nagegaan dat deze informatie niet strijdig is met de historische financiële informatie en de niet-financiële informatie in de Jaarrapportage.

3.3.3 De toereikendheid van de beheersing en het beheer van het project

Wij hebben de opzet en werking van het beheer en de beheersing van het project - waaronder de administratieve processen en interne controlemaatregelen - onderzocht door middel van interviews en de beoordeling van de relevante documentatie ter zake. Wij hebben onder meer aandacht besteed aan de beheersmaatregelen met betrekking tot de planning, de voortgangsbewaking, de budgetbewaking, de interne informatievoorziening en het risicomanagement.

3.4 Conclusies

Op grond van ons onderzoek komen wij tot de volgende conclusies.

3.4.1 *De volledigheid van de opgenomen financiële en niet-financiële informatie*

De in artikel 12 van de RGP voorgeschreven financiële en niet-financiële informatie is opgenomen in de zestiende Jaarrapportage en de bijbehorende commercieel vertrouwelijke brief.

De afspraken met de Tweede Kamer in brief nr. 98-Def-16 d.d. 18 juni 1998 over de in de jaarrapportages op te nemen financiële en niet-financiële informatie zijn nagekomen.

Contract amendments

Naar aanleiding van naar voren gekomen problemen met betrekking tot het gewicht van de voertuigen is eind 2012 hierover overeenstemming bereikt en zijn de gemaakte afspraken vastgelegd in zogenaamde framing conditions. Deze zouden naar verwachting in het 2e kwartaal van 2013 in contractwijzigingen worden omgezet. De omzetting van deze framing conditions in contractuele wijzigingen is vervolgens vertraagd naar 2014 en inmiddels nu naar 2015, maar beïnvloedt de feitelijke uitvoering van het project niet. Wij merken op dat verdere vertraging (mogelijk najaar 2015) zou kunnen optreden als gevolg van het feit dat Duitsland een tweede batch van ongeveer 131 voertuigen gaat bestellen en de industrie en OCCAR hieraan hun volle aandacht moeten gaan besteden.

Hierbij willen wij de navolgende in de zestiende jaarrapportage opgenomen twee aspecten benadrukken:

Inzetbaarheid CV-90

Zoals in de afgelopen drie Jaarrapportages melding werd gemaakt van de beperkte inzetbaarheid van de CV-90 als gevolg van meerdere factoren, is ook in de Jaarrapportage 2014 beschreven dat door een samenstel van factoren de inzetbaarheid onder de norm van 70% is gebleven. Weliswaar is sprake van een groei van de gemiddelde inzetbaarheid van 51% naar 57% (medio 2014 was korte tijd sprake van 60%), maar de gemiddelde inzetbaarheid blijft onder de norm van 70 %.

Leveringsschema BOXER

Voor het Groot Pantser Wielvoertuig, de Boxer, was in 2012 overeenstemming bereikt over de oplossing van de gewichtsproblematiek, welk probleem het project een vertraging had opgeleverd van ongeveer één jaar. Gedurende 2014 is wederom vertraging opgetreden, welke haar oorzaak had in het feit dat de industrie als gevolg van interne logistieke beheersingsproblemen niet binnen het eind 2012 afgesproken leveringsschema kon leveren. In plaats van het indienen van een boeteclaim heeft Defensie gekozen voor een compensatie in de vorm van een levering om niet van een aantal extra noodzakelijke uitrustingsstukken voor 3,8 MEuro.

3.4.2 *Het proces van totstandkoming van de in de Jaarrapportage opgenomen toekomstgerichte financiële informatie en de niet-financiële informatie*

De in de zestiende Jaarrapportage en de bijbehorende commercieel vertrouwelijke brief opgenomen toekomstgerichte financiële en niet-financiële informatie is ordelijk, controleerbaar en deugdelijk tot stand gekomen en, voor zover wij dat hebben kunnen beoordelen, niet strijdig met de historische financiële informatie.

3.4.3 *De toereikendheid van de beheersing en het beheer van het project*

De opzet van de projectorganisatie was in 2014 in overeenstemming met de binnen het ministerie gehanteerde voorschriften en voldeed wat betreft het bestaan en de werking aan de eraan te stellen eisen.

3.5 Bevindingen

3.5.1 *De volledigheid van de opgenomen financiële en niet-financiële informatie*

De niet-financiële informatie in de zestiende Jaarrapportage is ontleend aan interne informatie (de binnen Defensie gehanteerde Principle Toolbox voor project-rapportages, verslagen van beraden van de Defensie Materieel Organisatie) en externe informatie (rapportages van OCCAR en ARTEC).

Ondanks dat de instandhouding (van de ingestroomde voertuigen) geen onderdeel uitmaakt van het project 'Vervanging Pantservoertuigen M577 en YPR', wordt ook in deze Jaarrapportage, evenals die over 2012 en 2013, aanvullende informatie verstrekt over de beperkte inzetbaarheid van de CV-90.

In de jaarrapportage over 2011 is de Kamer geïnformeerd over de herijking van de wijze waarop materieelprojecten worden geëvalueerd en dat na deze herijking de evaluatie van het deelproject IGV ter hand zou worden genomen. Deze herijking stond – als onderdeel van de herijking van het DMP-proces – voor 2014 geagendeerd in de Kamer. Defensie wacht met de evaluatie van het IGV totdat deze herijking is afgerond. Over de voortgang van de herijking en evaluatie van het DMP-proces wordt de Kamer separaat geïnformeerd (recent met brief 27830 nr. 147 d.d. 16 februari 2015).

3.5.2 *Het proces van totstandkoming van de in de Jaarrapportage opgenomen toekomst-gerichte financiële informatie en de niet-financiële informatie.*

Belangrijke toets om vast te stellen of de in deze Jaarrapportage en de commercieel vertrouwelijke brief opgenomen toekomstgerichte financiële informatie en de niet-financiële informatie ordelijk, controleerbaar en deugdelijk tot stand is gekomen, is de controle op de aanwezigheid en werking van beheersmaatregelen. Getoetst is of verantwoordelijkheden goed zijn belegd, het proces achteraf reconstrueerbaar is en of de informatie consistent is met andere bronnen.

Wij hebben vastgesteld dat er geen formeel vastgestelde beschrijving is van het proces van totstandkoming van de toekomstgerichte financiële informatie en van de niet-financiële informatie. Deze bevinding kan consequenties hebben voor de overdracht van de dossierkennis.

3.5.3. De toereikendheid van de beheersing en het beheer van het project

Van de projectorganisaties van de drie deelprojecten is er inmiddels nog één over, nl. die van het Groot Pantserwielvoertuig (de Boxer). Dit deelproject heeft een Project Managementplan (PMP) waarin onder andere opgenomen de project-opdracht, een beschrijving van de organisatie, de fasering en de wijze van projectbeheersing. Dit document is in 2012 geactualiseerd.

De informatievoorziening over de projecten richting departementsleiding vindt op een gestructureerde wijze plaats. In november 2009 heeft de Defensie Materieel Organisatie officieel de Principle Toolbox (PTB) in gebruik genomen. Dit is een informatiesysteem voor de rapportage en beheersing van alle investeringsprojecten. Wij hebben vastgesteld dat de PTB door de projectleider gedurende 2014 nog hoofdzakelijk gebruikt werd voor de projectrapportages maar dat de overige functionaliteiten (zoals planning en risicobeheersing) nog niet benut werden.

Onder de werking van de PTB valt ook risicomanagement en het gebruik van risicoregisters. Bij het deelproject Groot Pantserwielvoertuig (Boxer) is door de gekozen verwervingsstructuur via OCCAR min of meer sprake van "gedelegeerd" risicomanagement. Risico's worden vastgelegd en gemonitord door middel van risicoregisters. Dit vindt plaats op drie niveaus: Het zwaartepunt ligt binnen het OCCAR Boxer programma, maar daarnaast vindt risicomanagement ook plaats in een Nederlandse risicoregister en een risicoregister op het niveau van Defensie-toeleveranciers. De vulling en het gebruik van deze risicoregisters vindt dus plaats buiten PTB om.

In het 'Voorschrift Projectmanagement DMO' Versie 1.0 (oktober 2009) wordt het instrument projectreview genoemd als middel om een investeringsproject periodiek te monitoren. Wij hebben vastgesteld dat het project al enkele jaren niet meer is onderworpen aan een dergelijke review. Overigens, doet naar onze mening deze bevinding geen afbreuk aan de kwaliteit van de projectbeheersing.

4 Overige onderwerpen

4.1 Industriële participatie

Het Ministerie van Economische Zaken informeert de Tweede Kamer in beginsel tweejaarlijks commercieel vertrouwelijk over de directe en indirecte invulling van compensatieovereenkomsten. In deze Jaarrapportage inclusief de commercieel vertrouwelijke brief wordt ingegaan op de stand van zaken betreffende de industriële participatie.

Voor wat betreft het Groot Pantserwielvoertuig (de Boxer) is ARTEC contractueel verplicht om periodiek aan OCCAR te rapporteren over de nadere invulling van de participatieopdrachten en doet dit op basis van een tweetal rapporten gedurende het kalenderjaar. Het laatste uitgebrachte workshare report van ARTEC is van 13 januari 2015.

Als gevolg van het onderhandelingsresultaat over de package deal die eind 2011 werd bereikt en die eind 2012 door de oplossing van het gewichtsprobleem is bekrachtigd, wordt het aanvankelijke bedrag van € 478 miljoen verhoogd met € 25,6 miljoen. Er is voor dit aanvullende bedrag nog geen verdeling gemaakt tussen participatie en compensatie.

De afdeling Contract Auditing van de toenmalige Auditfunctie Defensie (inmiddels overgegaan naar de Auditdienst Rijk) is in 2013 ingeschakeld bij de beoordeling van de nadere invulling van deze workshare over de jaren 2007 tot en met 2012 en heeft op 19 februari 2014 hierover gerapporteerd. Naar verwachting zal de afdeling Contract Auditing dit jaar worden ingeschakeld voor de beoordeling van de nadere invulling van deze workshare over de jaren 2013 en 2014.

Auditdienst Rijk
Ministerie van Financiën

R. (Rolf) Daalder RA RE

Bijlage : Financiële verantwoording

Tabel 1.1: Realisatiecijfers Betalingen (in € miljoen)	Betaald t/m 2013	Betaald in 2014	Betaald t/m 2014
Infanteriegevechtsvoertuig (CV-90)	1107,7	7,9	1115,6
Groot pantserwielvoertuig (Boxer)	450,2	130,7	580,9
Totaal	1557,9	138,6	1696,5

Tabel 1.2: Openstaande verplichtingen (in € miljoen)	Openstaande verplichtingen per 1-1-2014	Aangegane verplichtingen in 2014	Betaald in 2014	Openstaande verplichtingen per 31-12-2014
Infanteriegevechtsvoertuig (CV-90)	7,8	0,1	7,9	0,0
Groot pantserwielvoertuig (Boxer)	426,9	5,6	130,7	301,8
Totaal	434,7	5,7	138,6	301,8

Tabel 1.3: Voorschotten (in € miljoen)	Openstaand voorschot per 1-1-2014	Verstrekt voorschot in 2014	Verrekend voorschot in 2014	Openstaand voorschot per 31-12-2014
Infanteriegevechtsvoertuig (CV-90)	0,0	0,0	0,0	0,0
Groot pantserwielvoertuig (Boxer)	266,7	97,5	85,2	279,0
Totaal	266,7	97,5	85,2	279,0